

Leefbaarheid en kernen

Gespreksnotitie voor de beeldvormende
vergadering van de gemeenteraad

15 september 2020

1. Inleiding

Leefbaarheid en Kernen staat al enkele jaren hoog op de agenda van de gemeente Steenbergen. De gemeente vindt het belangrijk dat inwoners worden gestimuleerd om actief deel te nemen aan de samenleving waarin zij wonen en zich bewegen. De gemeente gaat voor een fundamentele koerswijziging / omslag in de relatie van gemeente en gemeenschap. Dit met als doel om de behoeften van de kernen en de inwoners op te halen en initiatieven vanuit de samenleving te stimuleren en 'te belonen'. In het raadsakkoord 2019 – 2022 is hier op doorgegaan en is afgesproken om verder handen en voeten te geven aan leefbaarheid en kernen.

De afgelopen jaren is op verschillende vlakken uitvoering gegeven aan deze ambitie. Dit heeft beleidsmatig o.a. geleid tot het plan van aanpak kerngericht werken en overheidsparticipatie (2018) en de bestuursopdracht leefbaarheid en kernen (2019). Daarnaast zijn er in uitvoerende zin stappen gezet door het aanstellen van een coördinator kerngericht werken en participatie per 1 juni 2020, de aanstelling van kerncoördinatoren per februari 2019 en het beschikbaar stellen van het initiatievenfonds. In de uitvoering wordt o.a. bij de inrichting van het stadspark Steenbergen en de herinrichting van de Steenbergseweg in Dinteloord inwoners gevraagd om mee te denken en worden bewonersinitiatieven gefaciliteerd (b.v. de ontmoetingswinkel).

De tijd is rijp om het kerngericht werken en participatie door te ontwikkelen en te komen tot duidelijke kaders en concrete uitvoering. Hiermee wordt aangesloten op het advies van de rekenkamer van november 2019. Een link wordt gelegd met andere relevante opgaven zoals de omgevingswet, de gemeentelijke organisatieontwikkeling en het op 7 juli 2020 vastgestelde uitvoeringsprogramma dienstverlening.

Doel van de beeldvormende vergadering in de gemeenteraad van 15 september is om dilemma's, afwegingen en keuzes op het gebied van kerngericht werken en participatie te bespreken en keuzes te maken voor de toekomst. Dit leidt tot een beleidsnota die kaderstellend aan de gemeenteraad wordt voorgelegd en een concrete doe-agenda / uitvoeringsagenda voor de operationalisering. Deze gespreksnotitie dient als input en leidraad voor de bespreking op 15 september.

2. Scope

Kerngericht werken en participatie in de gemeente Steenbergen heeft betrekking op 1) de inwoners en partijen die zich in de gemeenschap begeven en 2) de gemeentelijke organisatie in volle omvang (gemeenteraad, college van B&W, ambtelijke organisatie).

3. Maatschappelijk effect

De gemeente Steenbergen streeft naar sterke, zelfstandige gemeenschappen en kernen, en zelfredzame inwoners. Om dat te bereiken wordt samen gewerkt met inwoners, inwonerorganisaties, ondernemers en maatschappelijke organisaties. De gemeente weet wat er speelt, welke behoeften er zijn, wat goed gaat en wat beter kan en visa versa. Er is een sterk netwerk van partners in de kernen en tussen de kernen en er wordt samengewerkt aan initiatieven vanuit de samenleving.

4. Begripsomschrijvingen

Met betrekking tot kerngericht werken en participatie worden de volgende definities gehanteerd.

KERNGERICHT WERKEN

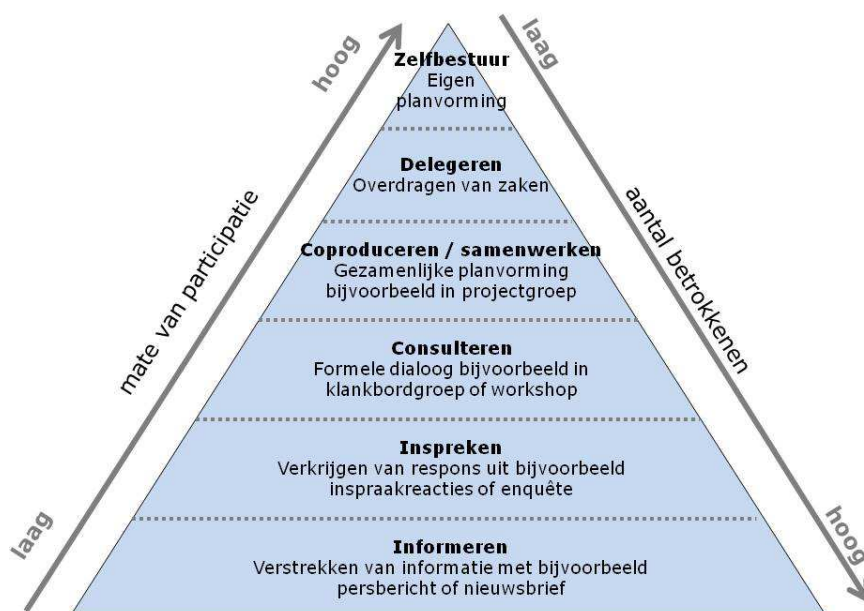
Dit is een manier van werken om de sociale cohesie te bevorderen in de lokale gemeenschap. De kern hiervan is vraaggericht en dichtbij de mensen waarbij zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van de krachten die in de kern beschikbaar zijn (zowel bij de inwoners als bij de professionals die in deze kern werkzaam zijn).

PARTICIPATIE

Participatie betreft een actieve deelname aan de samenleving. De mate hiervan kan verschillende vormen aannemen. Dit is vaak afhankelijk van het doel dat bereikt dient te worden en welke inzet hiervoor nodig is. Maatwerk en het vooraf managen van verwachtingen zijn hierin kernelementen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de participatieladder.

PARTICIPATIELADDER

Een participatieladder is een hiërarchie van participatievormen gerangschikt naar de mate waarin participatie binnen de samenleving mogelijk is. Met een participatieladder is de mate van invloed die actieve inwoners kunnen uitoefenen te toetsen. Participatieladders worden door gemeenten gebruikt om te beoordelen welke graad van participatie binnen een bepaalde beleidscyclus geschikt is. In de loop der jaren zijn er verschillende ladders ontwikkeld, maar in de essentie komen ze op hetzelfde neer. De laagste vorm van participatie betreft het informeren / verstrekken van informatie en de hoogste vorm heeft betrekking op het zelfbestuur. Onderstaand een voorbeeld van een participatieladder.

5. Uitgangspunten

Met betrekking tot kerngericht werken en participatie gelden binnen de gemeente Steenbergen de volgende uitgangspunten:

KERNGERICHT WERKEN

- Inzet voor het per kern behouden van het eigen karakter, de sociaal maatschappelijke dynamiek en de behoeften.
- Integrale aanpak: kijken naar de samenleving als geheel, met de mogelijkheid tot maatwerk (b.v. voor bepaalde doelgroepen).
- Vertrouwen op en gebruikmaken van kennis / expertise binnen een kern (inwoners, ondernemers, instanties).
- Heeft betrekking op zowel de sociale als de fysieke infrastructuur.
- Er is een voorzieningenaanbod dat aansluit op de behoefte van de inwoners.

PARTICIPATIE

- Aansluiten bij de leefwereld van de inwoners / ondernemers / instanties.
- Op basis van maatwerk beslissen welke vorm van participatie van toepassing is (gebruikmakend van de participatieladder).
- Benutten van en vertrouwen op de talenten, kwaliteiten, ervaring en expertise die binnen de kernen aanwezig zijn.
- De gemeentelijke organisatie is open, dienstverlenend en anticiperend op de ontwikkelingen in de samenleving.
- De gemeente laat los waar het kan en houdt vast waar het moet (rekening houdend met wet- en regelgeving en financiën).

6. Vragen, dilemma's en keuzes

Onderstaand staan een aantal vragen en stellingen benoemd die worden besproken tijdens de beeldvormende bespreking op 15 september 2020. Op basis van de uitkomsten van deze bespreking wordt een nota van uitgangspunten opgesteld met de kaders voor de uitvoering.

VRAGEN

- *Wat verstaan de inwoners / ondernemers / maatschappelijke organisaties onder leefbaarheid en kernen?*
- *Is er draagvlak bij de samenleving en gemeenteraad om hiermee verder aan de slag te gaan?*

STELLINGEN

- *Als inwoners iets willen, moeten ze zelf actief deelnemen*

- *De gemeente moet altijd ingaan op suggesties en / of initiatieven van inwoners*
- *De gemeente heeft altijd 'het laatste woord'*
- *Inwoners moeten van de gemeente zowel inhoudelijk als financieel ruimte krijgen om werkzaamheden zelf uit te kunnen voeren (wanneer ze dit beter en goedkoper kunnen)*
- *De inrichting van de openbare ruimte is altijd een taak voor de gemeente*
- *Het beheer/onderhoud van de openbare ruimte is altijd een taak van de gemeente*
- *Het initiatievenfonds is hét instrument om participatie mogelijk te maken*
- *Inwoners worden pas actief als plannen concreet zijn of wanneer het de eigen situatie raakt*
- *De stads-/dorpsraad vertegenwoordigt de mening van de bewoners van het dorp/de wijk*